

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2011-09-05
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 13042-11
 Enhet 14

SÖKANDE

Städbolag Ett i Täby AB, 556595-5613
 Att: Magnus Elfstrand
 Kanalvägen 15
 183 30 Täby

MOTPART

Täby kommun
 183 80 Täby

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

KONKURRENSVERKET	
2011-09-07	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Städbolag Ett i Täby AB:s ansökan om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 159887

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Täby kommun (kommunen) genomför en upphandling ”Lokalvårdtjänster 2011”, dnr KS27/2011-28. Upphandlingen avser lokalvårdstjänster inom Täby kommun och är uppdelad i fyra delområden. Upphandlingen genomförs med öppet förfarande. I tilldelningsbeslut daterat den 10 juni 2011 beslöt kommunen att anta anbud från Städ & Maskin Centralen i Stockholm för delområde ett, Effekt Svenska AB för delområde två och tre och Belesia Lokalvård AB för delområde fyra. I samma beslut har Städbolag Ett i Täby AB:s (Städbolag Ett) anbud förkastats med den i huvudsakliga motiveringen att anbudets prisuppgifter bedömdes vara onormalt låga och följande motivering.

- Städbolag1 angående storstädning i samtliga delområden , man har överhuvudtaget inte förklarat vad som ingår i de tillkommande storstädningarna vilka vi krävt som optioner – med motiveringen att man anser dem överflödiga och istället hävdar att man avser arbeta hårdare och/eller noggrannare under fastprisperioderna. Anbudet förkastades i sin helhet.

Städbolag Ett ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett på så sätt att Städbolag Etts anbud tas upp till utvärdering. Till stöd för sin ansökan anför Städbolag Ett i huvudsak följande.

De ingående momenten i storstädningen finns angivna kravspecifikationen 4.2 med hänvisning städinstruktionen vilket Städbolag Ett accepterat i förfrågningsunderlaget. Av prisformuläret framgår att när det gäller storstädning ska det presenteras som å-priser. Städbolag Ett presenterade ett tillkommande rörligt pris vid avrop motsvarande 200 kronor till 220 kronor per timme. Under utvärderingen skickade kommun ut ett förtydligande gällande olika prisuppgifter till de anbudsgivare som kvalificerat sig i något delområde. Kommunen begärde ett totalpris för tillkommande storstädning och golvvård. Städbolag Ett valde att offerera mycket låga priser.

Kommun begärde därefter ett nytt förtydligande av Städbolag Ett. I Städbolag Etts svar till kommunen anges följande:

”Vår bedömning är att det aldrig kommer bli aktuellt med golvvård och storstädning vid fler tillfällen än vad som ingår i anbudsunderlaget. För att säkerställa detta kommer vi tydligt periodisera storstädningen över året med extra tydliga insatser vid studiedagar, klämdagar och skollov.

När det gäller golvvården resonerar vi enligt följande: för att säkerställa godkänd kvalitet på golvmaterial kommer vi tillföra mer polish i samband med ordinarie golvvård, för att sedan löpande highSpeed polera golven. Vår bedömning är att respektive objekt aldrig kommer behöva beställa extra golvvård av hela objektet. Det kan möjligtvis bli fråga om enstaka ytor, men det är en annan fråga.”

Städbolag Etts presenterade pris är ju självklart inte marknadsmässigt, men Städbolag Ett har av upphandlingstekniska skäl valt att angripa kostnaden på ett lite annorlunda sett. Vidare har Städbolag Ett i ”Kravspecifikationer generellt” i punkt 4.2 omfattning av uppdraget – leverantörens åtagande, svarat ”ja” på förekommande fråga. Vilket innebär att Städbolag Ett är helt införstådda och förtrogna med vad storstädning innebär och omfattar.

Kommunen bestrider Städbolag Etts begäran och yrkar att ansökan ska avslås. Till stöd för sin inställning anför kommunen bl.a. följande. Vid utvärderingen av anbuden konstaterade kommunen att några anbudsgivare uppfattat prisuppgiften för storstädning annorlunda och istället för det önskade totalpriset för en eventuellt tillkommande storstädning inklusive golvvård, lämnat någon form av á-pris för sådan storstädning. I några fall lämnades pris per kvm och i något fall pris per timme. Städbolag Ett lämnade priset 200 kronor till 220 kronor, vilket uppfattades som ett pris per timme. Kommunen bedömde att det i förfrågningsunderlaget inte framgick

tillräckligt tydligt hur priset skulle lämnas avseende den tillkommande rörliga storstädningen och att anbuden vid tidpunkten inte var jämförbara. Kommunen beslöt därför att genomföra ett förtydligande till samtliga anbudsgivare för att säkerställa att alla anbudsgivare uppfattat förutsättningarna på samma sätt och skickade därför den 2 juni ut information om hur priserna skulle lämnas, samt bad samtliga anbudsgivare att bekräfta tidigare lämnade priser eller inkomna med de justeringar som föranleddes av informationsutskicket.

Som ett resultat av detta utskick inkom vissa justeringar av prisuppgifter, samt ett antal bekräftelser på att redan tidigare lämnade priser överensstämde med förutsättningarna. När kommunen fortsatte utvärderingsarbetet, konstaterade kommunen att vissa priser var märkligt låga, som ett riktmärke räknades genomsnittspriser fram för de olika prisuppgifterna. De priser som låg under hälften av genomsnittet bedömdes som onormalt låga. Beträffande dessa onormalt låga priser bedömde kommunen att förklaring borde begäras.

Efter förtydligandet justerade Städbolag Ett sina priser till 1 krona för delområde ett och 10 000 kronor för delområde två till fyra. Dessa priser låg i samtliga fyra fall under hälften av genomsnittet och kommunen begärde därför en förklaring till priserna och ville veta vad som ingick i de lämnade prisuppgifterna i form av timmar och personal. Beträffande storstädningen svarade Städbolag Ett enligt följande:

”Svar: Vår bedömning är att det aldrig kommer bli aktuellt med golvvård och storstädning vid fler tillfällen än vad som ingår anbudsunderlaget. För att säkerställa detta kommer vi tydligt periodisera storstädningen över året med extra tydliga insatser vid studiedagar, klämdagar och skollov.

När det gäller golvvården resonerar vi enligt följande: för att säkerställa

godkänd kvalitet på golvmaterial kommer vi tillföra mer polish i samband med ordinarie golvvård, för att sedan löpande highSpeed polera golven. Vår bedömning är att respektive objekt aldrig kommer behöva beställa extra golvvård av hela objektet. Det kan möjligtvis bli fråga om enstaka ytor, men det är en annan fråga.

Vårt presenterade pris kring detta är ju självklart inte marknadsmässigt vilket vi är var införstådda med, men vi har av upphandlingstekniska skäl valt att angripa kostnaden på ett lite annorlunda sett. D.v.s., göra rätt från början så kommer behovet inte att uppstå.”

Detta svar uppfattade kommunen som ett resonemang kring huruvida det kommer att bli aktuellt med tillkommande storstädning, alltså närmast lämpligheten i det ställda kravet. Den beskrivning av arbetsinsatsen som kommunen efterfrågat, består endast i en kort hänvisning till anbudsformulären; i dessa finns för den ordinarie städningen vissa timangivelser av oklar innebörd, men inget kring eventuellt tillkommande storstädning. Hur stort behovet av tillkommande storstädningar verkligen blir kan inte kommunen bedöma men med erfarenhet från hur storstädning skett tidigare, har kommunen besluta att ställa upp det aktuella kravet för att i vart fall ha en möjlighet att vid behov avropa extra storstädning. Det måste alltid vara den upphandlande myndighetens exklusiva rätt att besluta sitt behov.

Effekt Svenska AB har i underrättelse fått tillfälle att yttra sig över Städbolag Etts ansökan och har i förvaltningsrätten anfört i huvudsak att Städbolag Etts har trots kommunens begäran om förtydligande inte återkommit med ett nytt pris i enlighet med förfrågningsunderlaget.

Belesia Lokalvård AB och Städ och Maskin Centralen i Stockholm AB har i underrättelse fått tillfälle att yttra sig över Städbolag Etts ansökan och har inte hörs av.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 9 § LOU anges. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 12 kap. 3 § första stycket LOU anges. En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

Av 16 kap. 5 § LOU framgår bl.a. följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredningen

I begäran om förtydligande från kommunen till Städbolag Ett avsänt via e-post den 9 juni 2011 anges följande.

Vi vill ha en särskild förklaring avseende vissa prisuppgifter i Ert anbud som uppfattas onormalt låga; det gäller följande punkter:

- Högsäsongstädning - fasta priser avseende Attundafältet, delområde 3

- Sommarstädning - fasta priser avseende delområde 2-3 (samtliga objekt)

- Rörliga tillkommande priser - avseende Storstädning inom samtliga delområden

Vi vill därför få en förklaring och en kort beskrivning av:

- hur många medarbetare ni avser bemanna med,
- hur många timmar dessa medarbetare avses jobba vardera, samt
- hur många timmar som totalt avsatts.

I svar från avsänt via e-post den 9 juni 2011 från Städbolag Ett lämnades följande svar till förtydligande.

- Rörliga tillkommande priser - avseende Storstädning inom samtliga delområden
Svar: Vår bedömning är att det aldrig kommer bli aktuellt med golvvård och storstädning vid fler tillfällen än vad som ingår i anbudsunderlaget. För att säkerställa detta kommer vi tydligt periodisera storstädningen över året med extra tydliga insatser vi studiedagar, klämdagar och skollov.
När det gäller golvvården resonerar vi enligt följande: för att säkerställa godkänd kvalitet på golvmaterial kommer vi tillföra mer polish i samband med ordinarie golvvård, för att sedan löpande highSpeed polera golven. Vår bedömning är att respektive objekt aldrig kommer behöva beställa extra golvvård av hela objektet. Det kan möjligtvis bli fråga om enstaka ytor, men det är en annan fråga.

Vårt presenterade pris kring detta är ju självklart inte marknadsmässigt vilket vi är väl införstådda med, men vi har av upphandlingstekniska skäl valt att angripa kostnaden på ett lite annorlunda sett. Dvs. gör rätt från början så kommer behovet inte att uppstå.

Vi vill därför få en förklaring och en kort beskrivning av:

- hur många medarbetare ni avser bemanna med,
- hur många timmar dessa medarbetare avses jobba vardera, samt
- hur många timmar som totalt avsatts.

Svar: när det gäller timmar och bemanning per objekt, hänvisar jag till anbudsformuläret.
Hör gärna av dig om du behöver kompletterande information

Förvaltningsrättens bedömning

Enligt bestämmelsen i 12 kap. 3 § LOU får en upphandlande myndighet förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar. Kommunen har i det aktuella fallet erhållit en förklaring till prissättningen och funnit att Städbolag

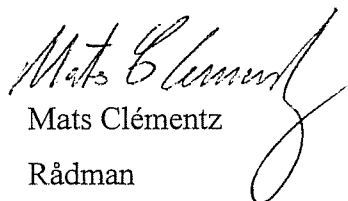
Ett inte har förklarat vad som ingår i de tillkommande storstädningarna och att priset är onormalt lågt.

Förvaltningsrätten konstaterar att pris för rörliga tillkommande priser avseende storstädning inom samtliga delområden enligt förfrågningsunderlaget är av stor vikt för utvärdering av anbuden. Förvaltningsrätten delar kommunens uppfattning att det är den upphandlande enhetens exklusiva rätt att besluta om sina behov.

Enbart den omständighet att Städbolag Ett angivit att det aldrig kommer att bli aktuellt med storstädning vid fler tillfällen än vad som ingår i anbudsunderlaget kan emellertid inte läggas till grund för att slå fast att Städbolag Ett har lämnat en otillfredsställande förklaring till det i anbudet åsatta priset för storstädning.

Förvaltningsrätten gör den bedömningen att Städbolag ett har lämnat ett anbud där priset har varit onormalt lågt. Tillfredsställande förklaring kan inte anses ha lämnats. Kommunen har därför enligt förvaltningsrättens mening haft rätt att förkasta anbudet. Förutsättningar för åtgärd med stöd av 16 kap. 5§ LOU föreligger därmed inte. Städbolag Ett i Täby AB:s ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Mats Clémentz
Rådman

Föredragande har varit Josephine Wilson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU